

za 07 okt 2017
20.00 Concertzaal

**BRUSSELS
PHILHARMONIC
& GAUTIER
CAPUÇON**

Lalo, Ravel & Turnage

— CONCERT —
— GEBOUW —
— BRUGGE —

Biografieën

Brussels Philharmonic (BE) werd in 1935 opgericht als studio-ensemble onder de vleugels van de openbare omroep en staat bekend als een modern en flexibel orkest. Het richt zich vooral op 20e-eeuwse muziek, maar draagt ook het romantische repertoire, de hedendaagse muziek en filmmuziek een warm hart toe. Op internationaal vlak heeft Brussels Philharmonic een eigen plaats veroverd, met vaste afspraken in de grote Europese hoofdsteden. Dankzij samenwerkingen met diverse gastdirigenten ontwikkelt het orkest voortdurend nieuwe manieren van concineren en kunnen andere muziekgenres en kunstdisciplines verkend worden. Op Deutsche Grammophon is een veelbekroonde cd met Stéphane Denève verschenen, gewijd aan het 21e-eeuwse repertoire van Guillaume Connesson (onder meer Diapason d'Or de l'année 2016 en CHOC Classica de l'année 2016).

Na zijn studie orkestdirectie aan het Conservatorium van Parijs begon **Stéphane Denève (FR)** zijn carrière als assistent bij Sir Georg Solti, Seiji Ozawa en Georges Prêtre bij het Orchestre de Paris en de Opéra National de Paris. Zijn grote liefde voor de stem bracht hem naar de Deutsche Oper am Rhein, waar hij vaste dirigent was van 1997 tot 2001. Ook zijn symfonische carrière nam een hoge vlucht. Het lijstje met Denèves samenwerkingen met internationaal gerenommeerde orkesten oogt dan ook indrukwekkend. Sinds 2015 is Denève muziekdirecteur van Brussels Philharmonic. Tegelijk vervult hij diezelfde functie bij het Radio Sinfonieorchester Stuttgart en is hij vaste gastdirigent bij het Philadelphia Orchestra. Al tweemaal won Stéphane Denève de prestigieuze 'Diapason d'Or de l'année'. In 2012 stond hij op de shortlist voor 'Gramophone's Artist of the Year', en in 2013 werd hij bekroond tijdens de International Classical Music Awards.

Gautier Capuçon (FR) is een gedroomde ambassadeur voor de cello in deze 21e eeuw. Elk seizoen treedt hij op met de meest vooraanstaande dirigenten en instrumentalisten. Ook is hij oprichter en leider van de 'Classe d'Excellence de Violoncelle' aan de Fondation Louis Vuitton in Parijs, gehuisvest in het nieuwe Auditorium ontworpen door Frank Gehry. Hij wordt geroemd om zijn expressieve spel en uitbundige virtuositeit. De klank van zijn cello, een Matteo Goffriller uit 1701, is al even befaamd als zijn spel. Capuçon staat onder exclusief contract bij Erato (Warner Classics), en is meervoudig winnaar van de ECHO Klassik prijs.

Uitvoerders & programma

19.15 Inleiding door Yves Knockaert

Brussels Philharmonic: orkest
Stéphane Denève: dirigent
Gautier Capuçon: cello

Mark-Anthony Turnage (1960)
Passchendaele (2013, in opdracht van Concertgebouw Brugge)

Édouard Lalo (1823-1892)
Celloconcerto in d (1876)

- Prélude: Lento – Allegro maestoso
- Intermezzo: Andantino con moto – Allegro presto – Andantino – Tempo I
- Introduction: Andante – Allegro vivace

pauze

Maurice Ravel (1875-1937)
Le tombeau de Couperin (1919)

- Prelude: Vif
- Forlane: Allegretto
- Menuet: Allegro moderato
- Rigaudon: Assez vif

Maurice Ravel
Daphnis et Chloé, suite nr. 2 (1913)

- Lever de jour
- Pantomime
- Danse générale

Uw applaus krijgt kleur dankzij de bloemen van Bloemblad.

ORKESTRAAL

CONCERT- GEBOUWCAFÉ

Maak uw concertavond compleet

Proef van de verse en seizoensgebonden gerechten met lokale ingrediënten uit het vernieuwde **Concertgebouwcafé** of geniet nog even na van uw bezoek bij een drankje.

100 jaar na WO I

Turnage, *Passchendaele*

Door het grote succes van zijn opera en gelijknamige suite *Blood on the Floor* midden de jaren 1990 wordt de Britse componist Mark-Anthony Turnage vaak geassocieerd met de geslaagde symbiose tussen hedendaags klassiek en jazz. Turnage heeft altijd voeling met de jazz gehad, maar hij werkte slechts nu en dan in een jazzidroom, omdat hij ook zijn eigen vrije stijl wilde ontwikkelen. Turnage zelf zegt dat de muziek van het verleden hem bitter weinig interesseert: 'Wat heeft die muziek met mij te maken?'

Zijn eigen stijl blijkt uit een reeks grote orkestwerken, zoals *Three Screaming Popes*, *Kai*, *Momentum*, *Drowned Out* en *Etudes and Elegies*. Wat deze orkestwerken gemeen hebben, is hun donkere visie op het leven. Het lyrische staat er recht tegenover het elegische. Zelfs als Turnage het niet zo bedoelt, 'schijnt het altijd vanzelf die weg op te gaan'. De titels van de werken verraden dat, maar het zijn daarom nog geen programmatische stukken. De componist heeft nood aan een kleurrijke titel 'to get the piece going'. Turnage wil in zijn orkestwerk de wereld van vandaag weerspiegelen. De kleine mens leeft in de duisternis zijn tragedie van het moderne leven. Angst, ontredde, doodsvluchten en heimwee naar een onbereikbare betere wereld klinken hier bijzonder 'romantisch' eigentijds.

Passchendaele is een opdracht van Concertgebouw Brugge en ging in première op 14 oktober 2014, ter gelegenheid van de 100e verjaardag van het begin van WO I. Het is een onderdeel van een reeks composities rond de groote oorlog, evenals de opera *The Silver Tassie* (waarvan de instrumentale interludes werden overgenomen in het orkestwerk *Silent Cities*) en *The Torn Fields*.

In *Passchendaele* confronteert Turnage de herinnering aan de rust en het eindeloze uitzicht van het Vlaamse landschap met het geweld van de Eerste Wereldoorlog, zonder te vervallen in beschrijvende muziek. De idyllische rust was hem opgevallen bij een bezoek aan de oorlogskerkhoven rond Ieper. 'Het slijk kan je niet meer voelen. Het landschap heeft een nieuwe huid over de wonden laten groeien. Maar terwijl je rondwandelt, weet je dat onder je voeten oorlogsresten, mijnen en menselijke overschotten blijvende getuigen zijn.'

Lalo, *Celloconcerto in d*

Het hele oeuvre van Édouard Lalo staat in de schaduw van het hispanisme van zijn *Symphonie espagnole*. Daarnaast schreef hij niet minder dan zes concerterende composities, waaronder nog twee vioolconcerto's en een onbekend gebleven pianoconcerto.

Lalo componeerde zijn *Celloconcerto* voor de Belgische cellist Adolphe Fischer. Het werk combineert originaliteit met een aantal clichémomenten, typisch voor het romantisch concerto. De Spaanse afkomst van de Fransman Lalo blijkt eens te meer in deze muziek, nu eens met een subtiele wending, dan weer de overweldigende virtuositeit van de solist.

- Gevarieerd programma met WO I als centrale thema
- Het landschap en de herinnering bij Turnage
- Gesneuvelde vrienden bij Ravel

Turner: 'Terwijl je rondwandelt weet je dat onder je voeten oorlogsresten, mijnen en menselijke overschotten blijvende getuigen zijn.'

Ravel, *Le Tombeau de Couperin*

Vaak wordt gesteld dat Maurice Ravel het wereldgeweld de rug toekeerde. Hij zou vluchten uit de werkelijkheid in de impressionistische schildering van mythologische figuren zoals *Daphnis et Chloé*, of in de verheerlijking van het rijke Franse muzikale verleden met *Le Tombeau de Couperin*. Dat klopt echter niet helemaal. In zijn autobiografie schreef hij weliswaar dat *Le Tombeau* 'niet enkel een hulde is aan Couperin, maar aan alle Franse muziek van de 18e eeuw', maar in werkelijkheid was deze muziek ook een hulde aan de Franse oorlogsslachtoffers van WO I. Ravel droeg elke dans op aan een vriend, gesneuveld tijdens WO I. Zo maakt hij de hommage aan de grootste Franse componist uit de barok en rococo, François Couperin le Grand, opnieuw tot een *tombeau* of grafmonument. Voor Ravel is het dansgegeven (*Forlane*, *Menuet*, *Rigaudon*) geen beletsel om de doden te eren. Uit de zes nummers tellende pianoversie heeft Ravel er in 1919 vier gekozen en georkestreerd.

Ravel, *Daphnis et Chloé, suite nr. 2*

Na drie jaar intense arbeid voltooit Ravel in 1912 zijn ballet *Daphnis et Chloé*, een opdracht van Les Ballets russes van

Diaghilev in een choreografie van de beroemde Russische Fokine. Ravel kiest voor impressionistische klanken, met opvallende tegenstellingen, helder-doffe kleurwisselingen en exuberante climaxen. 'Ik was minder bezig met het antieke, klassieke Griekenland dan met dat uit mijn dromen.' Het 'feitelijke' Griekenland diende als basis over dat land. Vertrekpunt is het Griekenland zoals ingebeeld en beschreven door de Franse artiesten van het einde van de 18e eeuw. Zij baseerden zich op hun beurt op het liefdesverhaal van Longus, Grieks auteur uit de 2e eeuw n.C., die Daphnis en Chloé schildert in een verleidingsspel vol jaloezie. Misschien was de nadruk op het klassieke Griekenland toch te overheersend, want het ballet had weinig succes bij de première. Wellicht lag de oorzaak bij Diaghilev en Fokine, die als puristen een 'antiek' Griekenland wilden voorstellen. Bovendien was Ravel het niet eens met de dansuitwerking van Fokine. Uiteindelijk goot hij de muziek van *Daphnis et Chloé* ook in twee orkestsuites zonder ballet, die het publiek wel wisten te overtuigen. De *Suite nr. 2* combineert het wondermooie *Le lever du jour* met *Pantomime* en de *Danse générale*: drie nummers die de finale van het oorspronkelijke ballet vormden.

Yves Knockaert

KUNST IN EEN TIJD VAN OORLOG

De tweede driedelige orkestsuite uit het ballet *Daphnis et Chloé*, geschreven in opdracht van Sergej Diaghilev, dateert uit 1913. In dit legendarische jaar schilderde Malevich zijn *Zwarte Vierkant*, stelde Marcel Duchamp zijn eerste Readymade voor, werd voor het eerst een symfonie (Beethovens *Vijfde*) op plaat opgenomen en veroorzaakte de creatie van Stravinsky's *Sacre du Printemps* een enorm kabaal, waaraan Ravel, een vriend en bewonderaar van Stravinsky, geestdriftig deelnam. Het was eveneens in 1913 dat Ravel de partituur leerde kennen van Schönbergs *Pierrot Lunaire*, gecreëerd op 16 oktober 1912 in Berlijn. Deze gebeurtenissen oefenden niet alleen op de componist Ravel een grote invloed uit, maar ook op heel wat ontwikkelingen in de kunsten. De suite voor piano *Le tombeau de Couperin* schreef Ravel tussen 1914 en 1917. De bewerking voor orkest van vier van de zes delen dateert uit 1919, het jaar waarin de Franse pianiste Marguerite Long de integrale pianosuite creëerde. Tussen 1913 en 1919 situeert zich een van de meest verschrikkelijke gebeurtenissen uit de geschiedenis, waarover ondertussen bibliotheken vol werden geschreven: WO I. De patriot Ravel wou dienst nemen aan het front, maar werd omwille van zijn kleine gestalte en zwakke gestel afgekeurd. Toch slaagde hij er op 14 maart 1916 in om als vrachtwagenchauffeur naar Verdun te worden gestuurd. Dat hij in die periode van onnoemelijk leed nog de tijd en de moed vond om een typisch Frans, ogenschijnlijk lichtvoetig werk zoals *Le tombeau de Couperin* te schrijven, is dan ook verbazingwekkend. Nog

verbazingwekkender is een ander cultureel evenement dat er als reactie op al dat zinloze geweld wellicht zat aan te komen, maar waarvan de impact op de kunsten en 'the way of life' enorm was. In 1916 opende de Duitse dichter en schrijver Hugo Ball (1886-1927) in Zürich een avant-garde cabaret: Cabaret Voltaire. Hij en zijn vrouw Emmy Hennings organiseerden er allerlei 'spektakels' gaande van poëzie-avonden, tentoonstellingen, marionettentheater, *musique nègre et musique bruitiste* ... tot 'Vers sans mots' (klankpoëzie) voor hun vrienden, dichters en voor de oorlog gevluchte kunstenaars die zich, zoals zijzelf, in het neutrale Zwitserland hadden gevestigd. Deze groep emigranten bestond naast Ball en zijn vrouw uit de Roemeen Tristan Tzara, de Elzasser Hans Arp, de Duitser Richard Hülsenbeck e.a. die tot enig doel hadden: komaf maken met het verleden. In hun eerste publicatie getiteld *Cabaret Voltaire* verscheen een simpel woord dat al vlug wereldwijde bekendheid zou krijgen: dada. Een nieuwe kunststroming was geboren: het dadaïsme. Na Zürich verspreidde het zich over New York, Berlijn, Keulen en Hannover naar Parijs waar het in 1924 een vroegtijdig einde kende. De invloed echter van deze non-conformistische dadaïsten blijft tot op vandaag merkbaar. Zij waren bijvoorbeeld de eersten om over zichzelf (in tegenstelling soms tot vandaag) 'fake news' te verspreiden. Hun taal-, theater-, klank- en beeldexperimenten zorgden voor de nodige verfrissende relativering in de kunstwereld.

Johan Huys

Brussels Philharmonic

concertmeester

Otto Derolez

eerste viool

Nadja Nevolovitsch
Bart Lemmens
Olivia Bergeot
Annelies Broeckhoven
Cristina Constantinescu
Elizaveta Rybentseva
Anton Skakun
Philippe Tjampens
Alissa Vaitner
Stefanie Van Backlé
Veerle Van Roosbroeck
Gillis Veldeman
Sylvie Bagara

tweede viool

Mari Hagiwara
Samuel Nemtanu
Mark Steylaerts
Aline Janeczek
Bruno Linders
Eleonore Malaboeuf
Sayoko Siobhan Mundy
Eline Pauwels
Francis Vanden Heede
Vania Batcharova
Eva Bobrowska
Fien Van den Fonteyne

altviool

Mihai Cocea
Griet François
Philippe Allard
Benjamin Braude
Agnieszka Kosakowska
Stephan Uelpenich
Patricia Van Reusel
Phung Ha
Hélène Koerver

cello

Kristaps Bergs
Karel Steylaerts
Kirsten Andersen
Jan Baerts
Barbara Gerarts
Julius Himmler
Emmanuel Tondus
Elke Wynants

contrabas

Jan Buysschaert
Daniele Giampaolo
Thomas Fiorini
Simon Luce
Philippe Stepman
Michiel Kelchtermans

fluit

Wouter Van den Eynde
Lieve Schuermans
Eric Mertens

piccolo

Jill Jeschek

hobo

Joris Van den Hauwe
Maarten Wijnen

Engelse hoorn

Lode Cartrysse

klarinet

Eddy Vanoosthuysse
Anne Boeykens

esklarinet

Danny Corstjens

basklarinet

Midori Mori

fagot

Karsten Przybyl
Marceau Lefèvre
Alexander Kuksa

contrafagot

Jonas Coomans

hoorn

Anthony Devriendt
Pierre Buizer
Mieke Ailliet
Diechje Minne

trumpet

Ward Hoornaert
Alfonso González Barquín
Rik Ghesquière
Luc Sirjacques

trombone

David Rey
Søren Brassart

bastrombone

Tim Van Medegael

tuba

Jean Xhonneux

pauken

Gert François

percussie

Gert D'haese
Tom Pipeleers
Ward De Ketelaere
Titus Franken
François-Xavier Leroy
Stijn Schoofs
Bart Swimberghe

harp

Eline Groslot
Emma Wauters

celesta / klokkenspel

Anastasia Goldberg

In de kijker

ZONDAG

08 OKT 2017

15.00 Kamermuziekzaal

Felix & Fauve Vermeirsch

Debussy, Stravinsky, Prokofiev & Vermeirsch

In dit concert van het jonge duo Vermeirsch krijgt u een staalkaart van de cellomuziek uit de 20e eeuw te horen met Debussy, Stravinsky en Prokofiev. En als klap op de vuurpijl de première van een werk van Felix Vermeirsch zelf, een creatieopdracht van het Concertgebouw!

ZATERDAG

18 NOV 2017

20.00 Concertzaal

© Felix Broede

Antwerp Symphony Orchestra & Martin Grubinger

Bernstein, Prokofiev, Eötvös & Tan Dun

Voordat Oostenrijker Martin Grubinger op het toneel verscheen, stonden percussionisten achterin het orkest. Nu schrijven componisten als Tan Dun en Peter Eötvös werken speciaal voor hem. Zelden zag u zoveel duizelingwekkende virtuositeit.

Laat weten wat u van het concert vond op

f ConcertgebouwBrugge

@concertgebouwbr

info & tickets +32 70 22 12 12 — In&Uit: 't Zand 34, Brugge

concertgebouw.be